

วรรณคดีไทยวันนี้ "สกุนตลา"

นำเสนอเมื่อ : 11 พ.ย. 2551

สกุนตลา

เรื่องย่อ

พระวิศวามิตรเกิดนึกอยากมีฤทธิ์มาก ๆ จึงสละราชสมบัติ
ออกบำเพ็ญตบะ

ในป่าจนแก่กล้ายิ่ง ทำให้เหล่าเทวดาพากันเดือดร้อนไปทั่ว
พระอินทร์คิดแก้ไข โดยให้นางฟ้าเมณฑกาลงมาไขความงมยั่วยวน
เพื่อทำให้พระฤๅษีตนนี้ไม่มีกะจิตกะใจจะบำเพ็ญเพียร
ทั้งสองจึงครองคู่กัน

จนกระทั่งมีธิดามากคนหนึ่ง
พอดีกับตอนนั้นพระวิศวามิตรที่ผ่านพนระยະเข้าใหม่ปลามัน
เกิดได้คิด จึงบอกนางเมณฑกาลลับสวรรค์ สวณพระองค์ก็ออกไปจักรวาล
ทิ้งพระธิดาน้อยๆ อยู่ในป่าแต่เพียงลำพัง ดีที่ได้พวกนกคอยเลี้ยงดู
เมื่อพระกัณวดาบส

มาพบเข้า จึงให้นางนามว่า สกุนตลา
ซึ่งแปลว่านางนกและนำกลับไปเลี้ยงดูอย่างธิดาที่อาศรมของตน
ต่อมานางเติบโตเป็นสาวแรก-run ที่งดงามอย่างหาที่ติไม่ได้
ดังคำบรรยายที่ว่า...

“ดูผิวสิ นวลละอองอ่อน มะลิซ้อ นดูดำไปหมดสิ้น
สองเนตรงามกว่ามฤคิน นางนี้เป็นปิ่นโลกา งามโอษฐ์ดั่งใบไม้อ่อน
งามกรดั่งลายเลขา งามรูปเลอสรรรวิญฟ้า งามยิ่งบุปผาเบงบาน”

แล้ววิถีชีวิตของนางได้มาถึงช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ

เมื่อได้พบกับ

ท้าวทุษย์นต์ กษัตริย์จันทรวงศ์ แห่งนครหัสติน

ซึ่งเสด็จประพาสป่าเพื่อล่าสัตว์

แลวบังเอิญตามกวางมาถึงบริเวณใกล้เคียง จึงแวะมายังอาศรม

หมายพระทัยจะมานมัสการพระกัณเวดาบส

แต่ในตอนนั้นพระกัณเวดาบสไม่อยู่

เนื่องจากเดินทางไปบูชาพระเป็นเจ้าที่เทวสถานโสมเดียรถ

เพื่อสะเดาะเคราะห์ให้แกนาง

พวกปีศาจมารรายได้ถือโอกาสเข้ามาอาละวาดที่อาศรม

จึงความญการบำเพ็ญเพียรของเหล่าพราหมณ์ผู้ศิษย์ พระกัณเวดาบส

ท้าวทุษย์นต์เสด็จมาปราบปีศาจได้สำเร็จเมื่อท้าวทุษย์นต์มีโอกาสอยู่ตามลำพัง ทั้งสองได้เป็นของกันและกัน

หลังจากทุกอย่างเป็นไปตามจุดมุ่งหมายแล้ว

ท้าวทุษย์นต์ได้มอบแหวนวงหนึ่งแกนางแล้วรีบเดินทางกลับบ้านเมือง

เข้าวันหนึ่งพระฤๅษีทรวาสผู้มีปากร้าย

ได้มาเรียกนางที่หน้าประตู แต่นางไม่รู้ตัวด้วยกำลังป่วยเป็นไข้ใจ

จึงไม่ได้ออกไปต้อนรับ

ทำให้พระฤๅษีทรวาสโกรธสาปให้นางถูกคนรักจำไม่ได้

ต่อมาพระฤๅษีทรวาสหายโมโหแล้ว

เพราะรู้ว่านางไม่ได้สนใจแสดงอาการไม่เคารพกับตนจึงให้พรกำกับแก

นางว่า หากคนรักของนางได้เห็นของที่ให้ไว้เป็นที่ระลึกก็จะจำนางได้

พระกัณดาบสได้ทราบเรื่องราวต่างๆ ของนางกับท้าวทุษย์นต์

จึงส่งนางไปให้ท้าวทุษย์นต์จัดพิธีอภิเษก

ในระหว่างทางที่ไปนางได้ทำแหวนที่ท้าวทุษย์นต์ประทานให้ตกหายไป

ในแม่น้ำ เมื่อไปถึงที่หมายท้าวทุษย์นต์ทรงจำนางไม่ได้

จนกระทั่งกุมภิลชาวประมงจับได้ปลาที่กลืนแหวนซึ่งนางศกุนตลาทำ

หาย พอเห็นแหวนท้าวทุษย์นต์ก็ได้สติจำเรื่องราวต่างๆ ได้

จนกระทั่งท้าวทุษย์นต์ได้พบกับนางศกุนตลาอีกครั้ง

หลังจากพลัดพรากจากกันไปเนิ่นนานด้วยความช่วยเหลือของพระเทพ

บิตรและพระเทพमारดร ดังนั้น
ท้าวทุขยันตทรงรับมเหสีและโอรสกลับสู่นครหัสตินด้วยความปีติยินดี(
ตอนที่นางไปหาท้าวทุขยันต นางทรงครรภแก่
นางได้กำเนิดพระโอรสทรงพระนามว่าพระภรต
เกิดตอนอาศัยอยู่กับพระกศบและนางอติติเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะขณะที่
นางจะไปสู่ที่พักโสมรตปุโรหิตของท้าวไตรตรึง
ได้ลอบอธิษฐานว่าหากสิ่งที่นางศกุนตลาพูดเป็นความจริง
ขอให้เกิดปาฏิหาริย์ประจักษ์ต่อหน้า พออธิษฐานจบ
นางศกุนตลาได้หายลับไปต่อหน้า
ซึ่งนางได้มาอยู่กับพระกศบและนางอติตินั่นเอง)